

Sensorveiledning for TEOL4107 Sentrale tekster og temaer fra Den hebraiske bibel – Høst 2024

Emnet gir øvelse i vitenskapelig tolkning av tekster fra Den hebraiske Bibelen / Det gamle testamente (GT), med vekt på innlæring og selvstendig bruk av metoder som brukes i slik tolkning. Emnets pensum er bygget opp omkring tre sentrale teologiske temaer illustrert ved hjelp av eksemplariske tekster i Den hebraiske bibel. Høsten 2024 er de tre overlappende temaer 1) Skapelse og hierarki, 2) Guds kropp og 3) Gjestfrihet og møtet mellom Gud og mennesker. Disse temaer har blitt diskutert på bakgrunn av følgende HB tekster gjennomgått på hebraisk: Første Mosebok 1-2; 18,1-15; 19,1-11; 32,23-33; Salmenes Bok 8; 13; 23 og 104. Emnet har **mappevurdering** og mappen består av to deler. 1) en **semesteroppgave** og 2) **tre korte notater**. Både semesteroppgaven og de tre korte notatene må være bestått.

1. **Semesteroppgave** på 3000-3500 ord som inneholder en selvstendig vitenskapelig tolkning av en av tekstene i kursets tekstpensum. Emnet for semesteroppgaven skal være forhåndsgodkjent av faglærer. Studentene leverer synopsis til sin semesteroppgave (ikke mindre enn 1000 ord) midtveis i kurset. Det gis individuell tilbakemelding på innlevert synopsis. Semesteroppgaven skal være en videreutvikling av den av faglærer godkjente synopsis. Semesteroppgaven teller 75 % av karakteren.

En **synopsis** på emnet må inneholde:

1. Overordnet beskrivelse av oppgavens tema + foreløpig tittel
2. En problemformulering (gjerne i punktform), der bygger på ‘Femkanten’¹ – problemformuleringen må inneholde punkt 3-6 herunder
3. Redegjørelse for GT tekstvalg (kildemateriale) + begrunnelse for dette valget
4. Redegjørelse for valg av arbeidsmetode + begrunnelse for dette valget
5. Redegjørelse for valg av teori + begrunnelse for dette valget
6. En kortfattet oversikt over oppgavens disposisjon
7. En kortfattet redegjørelse for, hva du tror, oppgavens resultat/konklusjon vil bli
8. Eventuelt en ‘skriveprøve’ i form av tekst fra oppgavens innledning eller fra oppgavens analysedel.

2. **Tre korte notater** (200 – 500 ord) om utvalgte problemstillinger i emnet. I løpet av semesteret kunngjør faglærer seks oppgaver med problemstillinger knyttet til emnets læringsmål (se oppgaver i H24 herunder). Disse leveres i Canvas innen angitte tidsfrister. Det gis individuell og kollektiv tilbakemelding på innleverte notater, og studenten kan bearbeide notatene frem mot eksamen. Studenten velger ut de tre beste notater og leverer dem inn som del av mappen. Notatene teller 25 % av karakteren.

Kriteriene for bedømmelse av semesteroppgaven bør være:

Oppgaven viser at studenten mestrer bibelhebraisk språk og er i stand til å levere en selvstendig oversettelse

Oppgaven viser at studenten kan gjennomføre en selvstendig og kritisk tolkning av en GT-tekst

Oppgaven viser at studenten har ett godt kjennskap til sentrale eksegetiske diskusjoner og problemstillinger

¹ «Femkanten» er ett arbeidsredskap hentet fra Lotte Rienecker og Peter Stray Jørgensen, *Den Gode Oppgaven* (2.utgave, g. opplag, 2021).

Oppgaven viser at studenten kan uttrykke seg klart og kan inngå i den akademiske samtalen innenfor faget på en balansert og nyansert måte.

Oppgaven bør ha god referanseteknikk og ryddighet i framstillingen.

Kriteriene for bedømmelse av de tre notatene bør være:

Besvarelsen viser at studenten har en god forståelse for HB-teksten

Besvarelsen viser at studenten har en god forståelse for problemstillingen

Besvarelsen svarer på spørsmålet

Besvarelsen viser at studenten kan gjøre bruk av hebraisk språk i analyse og argumentasjon på en selvstendig og klar måte

Besvarelsen viser at studenten kan uttrykke seg klart og presist på skrift

Korte oppgaver i H24:

Oppgave 1 - Skapelse i Salme 8 og i Genesis 1-2

Studenten skriver 200-500 ord.

Sammenlign beskrivelsen av skapelsen av mennesket i Salme 8,4-9 med beskrivelsen av skapelsen av mennesket i Gen 1,26-28 (P-tekst ifølge kildesondringshypotesen) og Gen 2 vers 7 og vers 18-23 (J-tekst ifølge kildesondringshypotesen). Gjør greie for likheter og forskjeller.

Anbefalt litteratur:

Holst, Første Mosebog, "Verden" s. 7-14 og "Mennesket" s. 15-31; Lundager Jensen, Salme 8, i *Dansk Kommentar til Davids Salmer*, Vol II, side 37-39; Carley 2000 "Psalm 8".

Oppgave 2 - Salme 13 - Den individuelle klagesalme og Salmistens opplevelse av gudsfravær

Studenten skriver 200-500 ord.

Les Salme 13 grundig og les også John Days kapittel 2 ("Psalms of Lament", side 19-38). Ifølge den formkritiske inndeling av Salmene er Salme 13 en "individuell klagesalme". I Days kapittel 2 kan du lese, hva som er karakteristisk for denne 'Gattung'. I oppgaven må du da gjøre greie for følgende tre punkter:

- 1) Gjør greie for den individuelle klagesalmes klassiske formkritiske elementer og oppbygning og drøft hvordan Salme 13 er ett eksempel på denne struktur.
- 2) Hva er salmistens problem i Salme 13? Underbygg svaret ditt med eksempler fra teksten og dra frem sentrale gloser på hebraisk.
- 3) Hva skjer i Salme 13 vers 6?

Anbefalt litteratur:

Day, *Psalms, Old Testament Guides*, 1990 (især kap. 1-3, side 11-51).

Lundager Jensen, Salme 13 (Case Study), i *Dansk Kommentar til Davids Salmer*, Vol II, side 51-53; Holt m.fl., Kapitel 1: Træk af salmeforskningens historie, side 13-34 i *Dansk*

Kommentar til Davids Salmer, Vol I; Day, Psalms, Old Testament Guides, 1990 (især kap. 1-3, side 11-51).

Prinsloo, Geert T.M. (2013) "Suffering bodies - divine absence : towards a spatial reading of ancient near eastern laments with reference to Psalm 13 and an Assyrian Elegy (K 890)", *Old Testament essays* 26:3, pp. 773-803.

Oppgave 3 - Genesis 18,1-15

Studenten skriver 200-500 ord.

Les Genesis 18,1-15 grundig og legg merke til hva Abraham i teksten vet og når han vet det. I oppgaven må du da gjøre greie for følgende tre punkter:

- Hvem tror Abraham mon, at de tre menn er, da han får øye på dem i 18,2?
- Er der et tidspunkt i teksten, hvor Abrahams oppfattelse av gjestenes identitet endrer seg?
- Sammenlign Abraham-karakterens viten om gjestenes identitet med leserens viten om samme.

Underbygg svaret ditt med eksempler fra teksten og dra frem sentrale gloser på hebraisk.

Anbefalt litteratur:

Hamori, Esther (2008) "Introduction: The IS Theofany", in *"When Gods were men" : the embodied God in biblical and near eastern literature*, pp. 1-25, Berlin: Walter de Gruyter. (se især på side 5-13)

Oppgave 4 - Kropp og åpenbaring i Gen 32,23-33

Studenten skriver 200-500 ord.

Les Genesis 32,23-33 grundig. I oppgaven må du da gjøre greie for følgende to punkter:

- Gi en beskrivelse av Gud Jahves kropp på bakgrunn av teksten i Gen 32,23-33. Hvordan ser Guds kropp ut og hva kan den gjøre?
- Når skjønner Jakob, hvem den andre mannen er?

Underbygg svaret ditt med eksempler fra teksten og dra frem sentrale gloser på hebraisk.

Anbefalt litteratur:

Hamori, Esther (2008) "Introduction: The IS Theofany", in *"When Gods were men" : the embodied God in biblical and near eastern literature*, pp. 1-25, Berlin: Walter de Gruyter. (se især på side 13-25).

Doak 2019 "Jacob".

Oppgave 5 - Genesis 18,1-5 - Oversettelse

Studenten skriver 200-500 ord.

Oppgave 5 består av 2 deler:

1) Lav en selvstendig oversettelse av Genesis 18,1-5 basert på BHQ utgaven.

Det er viktig, at oversettelsen er på et umiddelbart forståelig og sammenhengende norsk.

2) 'Overset' de tekstkritiske noter til Genesis 18,2 i BHQ.

Oppgave 6 - Genesis 19,1-11 - Lots gjestfrihet

Studenten skriver 200-500 ord.

Les Genesis 19,1-11 grundig. I oppgaven må du da gjøre greie for følgende tre punkter:

1) Hvorfor krever mennene i byen å få Lots to gjester utlevert i Gen 19,5?

2) Hvorfor tilbyr Lot sine to døtre til mennene utenfor døren i Gen 19,6?

3) Er Lot en god vert for gjestene sine i fortellingen i Genesis 19,1-11?

Underbygg svaret ditt med eksempler fra teksten og dra frem sentrale gloser på hebraisk.

Anbefalt litteratur:

Gudme, "Hospitality in the Hebrew Bible" kap 2

Southwood, "This man has come into my house"

Matthews, "Hospitality and hostility"